

Seminarier, bibelscenen och kulturevenemang

Bok- och Biblioteksmässan

13–16 september 2001

www.kultursamverkan.com

Bakom Tro på 2000-talet står Svenska kyrkan, Svenska Bibelsällskapet och Bok & Bibliotek i samarbete med: Sveriges Radio, Verbum förlag AB, Kyrkans tidning, Nya Dagen, Arcus förlag, Sändaren, Bokförlaget Libris, Bokförlaget Cordia, Teologiska institutionen vid Lunds universitet, Göteborgs kyrkliga samfällighet, Sveriges Kyrkliga Studieförbund, Pressfotografernas Klubb, Läsrörelsen, Göteborg&Co näringslivsgruppen, Arkitekturmuseet/Arkitekturåret 2001,

Katolska media, Artos, Frikyrkliga studieförbundet, Norstedts förlag och Judisk kulturkonferens. Romanska bågar

Inne i den väldiga romanska kyrkan trängdes turisterna
i halvmörkret.

Valv gapade bakom valv och ingen överblick.

Några ljuslågor fladdrade.

En ängel utan ansikte omfamnade mig

och viskade genom hela kroppen:

”Skäms inte för att du är människa, var stolt!

Inne i dig öppnar sig valv bakom valv oändligt.

Du blir aldrig färdig, och det är som det skall.”

Jag var blind av tårar

och föstes ut på den solsjudande piazzan

tillsammans med Mr och Mrs Jones, Herr Tanaka och

Signora Sabatini

och inne i dem alla öppnade sig valv bakom valv oändligt.

Tomas Tranströmer

Tro på 2000 talet – Inre rum

Seminarier, bibelscenen och kulturevenemang

Det inre rummet är platsen där jag kan möta mig själv, förstå min situation, uppleva världen och möta Gud.

Tomas Tranströmers dikt Romanska bågar visar hur inre rum finns hos alla människor..

Inne i dig öppnar sig valv bakom valv oändligt

Plats för dialog

Tro på 2000-talet vill föra en dialog kring tro, livsåskådning, Bibel, kyrka, religion och andlighet.

Genom att arrangera seminarier, kortare inslag på bibelscenen och kulturevenemang på olika platser i Göteborg, vill vi bidra till det samtal som sker mellan människor och inom varje människa.

I år under Arkitekturåret har Tro på 2000 talet underrubriken Inre Rum.

Hela Bibeln

Bibeln intar en självklar särställning i både religion och kultur. Men inte bara i en historisk och professionell mening. Bibeln är för många en nödvändig följeslagare när man tar sitt inre rum i anspråk. Till årets bokmässa utkommer den fullständiga Bibeln i sin nya språkdräkt. I den "vanliga" Bibeln finns nu även ordförklaringar, parallellhänvisningar mm. Bibeln kommer att tas emot torsdagen den 13 september kl. 13 mitt på mässgolvet, vid Svenska Bibelsällskapets monter, och vid en ekumenisk gudstjänst i domkyrkan kl. 19.30.

Bibeln ska inte bara översättas och spridas. Den ska också brukas. Därför samarbetar vi med Läsrörelsen.

Guds okränkbara avbilder

Kultursamverkan Svenska kyrkan och Pressfotografernas Klubb presenterar inom ramen för Tro på 2000-talet utställningen Årets bild. Utställningen är designad av Munkebäcksgymnasiets medieprogram. Människor utgör ofta motivet för en pressfotograf. Vi ser människan som Guds avbild, en individ som har ett okränkbart värde. När pressfotografen fungerar som bäst ger den oss möjligheter att inse andra

människors livssituation. Genom bilder kan vi se och förstå oss själva och se att vi hör samman var vi än bor på jordklotet.

Gudsmöten

Gud låter sig mötas och tillbes på en mängd språk: verbalt, visuellt och genom musikens mångfald.

Detta är något av ett måtto för Kyrkans kulturdagar. Dessa pågår runt om i hela Göteborg under dagarna före och under Bokmässan. Göteborgs församlingar har mycket att bjuda på under Kyrkans kulturdagar. Dessutom har Pusterviksteatern under hösten temat AMEN.

Välkommen att ta del av allt som ingår i Tro på 2000-talet!

torsdag 13/9 10.00–10.45

skuld, förlåtelse, försoning

Vad är skuld? Hur får och ger vi förlåtelse? Är försoning möjlig? Eftersträvansvärd? Rent av nödvändig eller kan man gå vidare ändå? Vilken roll kan och skall religionerna och kyrkorna ha i dessa processer? Dessa frågor gäller oss alla, både som individer och som grupper, folk och nationer och oberoende om vi har en personlig tro eller inte.

Deltagare: Jackie Jakubowski, chefredaktör Judisk Krönika, Elisabeth Gerle, rektor vid pastoralinstitutet i Lund, Raymond Paredes-Ahlgren, författare, och Lisbeth Gustafsson, journalist.

Samtalsledare: Anders Carlberg, ordf. judiska församlingen i Göteborg.

Arrangör: Judisk kulturkonferens,

Svenska kyrkan och Svenska Bibelsällskapet.

torsdag 13/9 11.00–11.45

Flodhästen i lärarrummet

I flera böcker har Tommy Hellsten skrivit om "flodhästfenomenet", som belyser det medberoende som kan utvecklas när man växer upp i skuggan av en stark företeelse – till exempel alkoholism, arbetsnarkomani, trångsynt religiositet, incest eller våld. Han beskriver överlevnadsstrategier och beteendemönster som vi tillägnat oss i barndomen, och som sedan följer med in i vuxenlivet. Men vad händer när flodhästen flyttar in i lärarrummet? Hur påverkas relationer, värderingar och ledarskap på den arbetsplats som kallas skolan?

Medverkande: Tommy Hellsten, författare, terapeut och teolog och en uppskattad föreläsare både i Finland och Sverige.

Arrangör: Bokförlaget Cordia och Fontana media.

torsdag 13/9 12.00–12.45

Tolerans i fiktion

och verklighet

Seminariet tar sin utgångspunkt i Jan Guillous medeltidstrilogi och i gestaltningen av den fiktive Arn och den verklige Saladin – båda ödmjuka och toleranta representanter för sina respektive religioner. Seminariet fokuserar på den roll framställningar i skönlitteratur, populärkultur och massmedia får för människors uppfattning om och förståelse av både det välbekanta och det okända. Det goda föredömet likaväl som den negativa schablonbilden diskuteras.

Deltagare: Jan Guillou, författare, ordf. publicistklubben, Jan Hjärpe, prof. i islamologi och Parvez Manzoor, shejk, tidigare ordf. i Sveriges muslimska förbund,

Samtalsledare: Dag Tuvelius, journalist.

Arrangör: Svenska kyrkan, Svenska Bibelsällskapet, Sveriges Radios livsåskådnings redaktion, Piratförlaget och Teologiska institutionen vid Lunds universitet.

torsdag 13/9 15.00–15.45

Så här fick

Bibeln sitt nya språk

Äntligen, efter nästan 30 år, finns en hel Bibel på nutida svenska. Bibeltexten, ordförklaringar, parallellhänvisningar och textkritiska kommentarer finns nu i en enda "vanlig" Bibel. Hur blev det som det blev? Hur fångar man de rätta orden och/eller innebörden vid en översättning? Hur gör man med det obegripliga? Vilka begrepp måste förklaras för en svensk läsare? Är parallellhänvisningar självklara? Följ översättarnas diskussioner!

Medverkande: Inledning av kulturminister Marita Ulvskog, därefter sekreteraren i Bibelkommissionen professor Christer Åsberg med översättarkollegor.

Arrangör: Svenska Bibelsällskapet och

Svenska kyrkan

torsdag 13/9 17.00–18.30

Skolans värdegrund

Debatten om skolans kunskapsmål, om elevernas normsystem och om samhällets ungdomsproblem böljar friskt. Ett preliminärt förslag om ett nytt skolämne i vilket bl a religionskunskap skulle ingå debatteras i spalterna. Behovet av en fast värdegrund för skolan och därmed för hela samhället tycks alla vara överens om. Det mesta av västerlandets idéer, kultur och normer har på ett eller annat sätt inspirerats av Bibeln. Vad av detta är nödvändigt i framtiden? Ett samtal mellan Ingegerd Wärnersson, skolminister, Bo Andersson, projektet Värdegrunden vid Göteborgs universitet, Lennart Koskinen, domprost i Stockholm, Jan Björklund, skolborgarråd i Stockholm och Kertstin Malcus Elving, rektor Ale gymnasium.

Samtalsledare: Roland Zuiderveld, journalist

Arrangör: Svenska Bibelsällskapet och

Svenska kyrkan.

torsdag 13/9 17.00–18.30

Läsrum – Närläsning av "Herren är min herde..." Psalm 23

Svenska Förläggareföreningens ordförande Lars Grahn har berättat om hur han på en konferens lyssnade på filosofen och litteraturvetaren George Steiner, som talade om den växande distraktionen i vår tid och om hur läsandet är på väg att förflyktigas. Han påminde om det goda och krävande läsandet och pekade på den judiska talmudtraditionen, protestantismens bibelgrupper, de skandinaviska folkbildningsrörelserna, ja alla dessa cirklar av läsande som förändrat människor och samhällen.

Läsrörelsen vill nu inspirera till läsecirklar - så kallade Läsrum – i bostadsområden och på arbetsplatser. Vi ser det som ett direkt stöd och en uppföljning av studieförbundens verksamhet. Tanken är att sätta samtalet kring boken och texten i centrum. Lars Grahn leder här ett Läsrum kring Psaltaren 23 "Herren är min herde..." tillsammans med ärkebiskop K G Hammar, fil dr Maria Bergom Larsson, författaren Anita Goldman och Christer Åsberg, sekreterare i Bibelkommissionen.

Arrangör: Läsrörelsen i samarbete med Svenska kyrkan och Svenska bibelsällskapet.

fredag 14/9 10.00–10.45

Roy Andersson, KG Hammar

Samtal från övre våningen

En ärkebiskop som uppfattas som kontroversiell och som ger sig in i samhällsdebatten. Och en filmare som ställer de verkligt stora existensiella frågorna. Vad kan de ha att säga varandra? Ett samtal mellan KG Hammar och Roy Andersson.

Samtalsledare: Ingrid Elam, litteraturvetare och skribent.

Arrangör: Svenska kyrkan och

Svenska Bibelsällskapet

fredag 14/9 11.00–11.45

Per Olov Enquist, Lewis resa

Om arbetarrörelsens och väckelserörelsens framväxt i Sverige

Författaren Per Olov Enquist utkommer hösten 2001 med en ny roman, Lewis resa. "En roman om det svenska 1900-talet, pingstväckelsen och Lewi Pethrus, den kanske störste andlige ledare Sverige haft". Per Olov Enquists stora roman skildrar på ett mycket personligt och över-

raskande sätt Lewis väg från arbetarpojke med drömmar om att bli proletärförfattare till andlig och världslig imperiebyggare, bland annat initiativtagare till det som idag är kristdemokraterna.

Ett samtal om arbetarrörelsens och väckelserörelsens framväxt med utgångspunkt i Enquists roman.

Medverkande: Per Olov Enquist, författare, Claes-Bertil Ytterberg, biskop och Sten-Gunnar Hedin, föreståndare Filadelfiaförsamlingen i Stockholm.

Samtalsledare: Lena Lönnqvist, förbundsrektor KFUM/KFUK:s studieförbund.

Arrangör: Norstedts förlag, Svenska kyrkan och Svenska Bibelsällskapet.

fredag 14/9 12.00–12.45

Teologiska rummet

om "Stororden"

Intresset för att diskutera livsfrågor ökar. Samtidigt saknar många ett språk för detta. De religiöst laddade "stororden" har mer än en gång dödförklarats. Ibland har man försökt ersätta dem med mindre laddade begrepp. Men ord som "Nåd", "Försoning" och "Tro" har visat sig svåra att ersätta. Frågan är vad de står för idag? Har de överhuvudtaget något att säga en modern människa? Är det upp till varje tid att fylla orden med innehåll? Håller filosoferna på att överta teologernas roll som "storordens" uttolkare?

Välkommen till ett teologiskt rum om "stororden" tillsammans med: Tomas Sjödin, föreläsare, författare och skribent, Christina Grenholm, docent i tros- och livsåskådningsvetenskap och Owe Wikström, författare och professor i religionspsykologi.

Samtalsledare: Dag Tuvelius, journalist.

Arrangör: Bokförlaget Cordia, SverigesRadio livsåskådningsredaktionen och Frikyrkliga studieförbundet.

fredag 14/9 13.00–13.45

Skönhet, enkelhet, bråddjup

I människans inre rum byggs både paradiset och katedral. Kan de tankarna materialiseras? Och visst kan yttre byggnad och miljö ge fantasin inspiration till att inreda det inre rummet. Ett samtal mellan Caroline Krook, biskop, Thomas Sandell, arkitekt SAR SIR och ordförande i SAR och Birger Boman, konstnär, om samspelet mellan det yttre och inre rummet.

Samtalsledare: Annika Hagström, journalist.

Arrangör: Svenska kyrkan, Svenska Bibelsällskapet och Arkitekturmuseet/ Arkitekturåret 2001.

fredag 14/9 14.00–14.45

Ett samtal om livet,

döden och jaget

Ett samtal om livet, döden och jaget mellan ärkebiskop emeritus John Vikström och författaren Jörn Donner. John Vikström var under sin tid som ärkebiskop på 1980- och 90-talen en samvetets röst i den finländska samhällsdebatten. Med sina sociala och ställningstaganden visade han att kyrkan kan vara en motkraft till en nyliberalistisk marknadsidéologi. Jörn Donner har som författare, filmman och politiker med sina vida perspektiv tillfört debatten en sund distans till det invanda och bekväma. Med sin produktivitet har han ständigt förmått engagera och skapa opinioner. Både Vikström och Donner har verkat för en bättre värld. Ändå är det inte det som är temat för deras samtal. Båda har uppnått pensionsåldern och genomgått en canceroperation. I dag åser de händelserna från sidan. Det ger dem ett nytt perspektiv på tillvaron och jaget.

Samtalsledare: Kyrkans Tidnings chefredaktör Olav S Melin.

Arrangör: Kyrkans Tidning

fredag 14/9 14.00–14.45

Europas religiösa

och kulturella murar

Har Europas integration med religion att göra? Ett samtal om de religiösa och kulturella olikheterna som hinder eller möjligheter för mellanfolklig samlevnad, för politisk integration och för ekonomisk utveckling. I samtalet deltar Carl Bildt, riksdagsman och internationell rådgivare, Jonas Jonson, biskop, samt Johanne Hildebrandt, journalist.

Samtalsledare: Peter Weiderud, utrikeschef i Svenska kyrkan.

Arrangör: Svenska kyrkan och Svenska Bibelsällskapet

fredag 14/9 15.00–15.45

Det sprängda rummet –

att finna språk för

gudserfarenheten

Intresset för mystik har vuxit starkt de senaste åren. Allt fler böcker om och av mystiker kommer ut i Sverige idag. Ofta sprids de långt utanför traditionellt religiösa kretsar. Men vad handlar mystiken egentligen om? Jo, inte mindre än om möjligheten att känna Guds närvaro här och nu. Men hur beskriver man det obeskrivbara? Hur finner man ett språk för det osägbara? Med utmanande metaforer och svindlande motsatspar, i poesi lika ofta som prosa, har mystiker i olika religioner tiderna igenom försökt förmedla sina erfarenheter till oss andra. Om detta samtalar mystikexperterna prof Antoon Geels, docent Per Beskow och pater Jean Paillard O.P.

Arrangör: Bokförlaget Libris, Artos/Norma och Katolska media i Sverige.

fredag 14/9 16.00–16.45

I tid och evighet – ett seminarium om livet, döden och evigheten

Hur ser vår syn på döden och evigheten ut i en tid när själva tidsbegreppet är satt under lupp? Vad betyder idag "för evigt"? I Bibeln sägs att "en dag är för Herren såsom tusen år, och tusen år är såsom en dag". Finns här nycklar till en ny förståelse av liv och död? Och har detta – hur vi tänker på döden och evigheten – någon betydelse för sorgearbete och tankarna på var vår älskade avlidna "är"? Bodil Jönsson, författare, forskare och expert på tid, Tomas Sjödin, pastor, författare och far till två handikappade barn, Werner Jeanrond, katolsk teolog och forskare med evighetsperspektiv, och Lars Björklund, sjukhuspräst och författare, möts i ett samtal under ledning av frilansjournalisten Eva Cronsioe.

Arrangör: Tidningen Nya Dagen och Bokförlaget Libris

fredag 14/9 17.00–17.45

Hälsobibeln

Fasta leder tanken till smalmat, meditation till Japan, vandring till friluftsförbundet. Men allt detta har sedan länge funnits i vår tradition. Bibeln inspirerar till fasta för både kroppens och själens skull, till meditation för att skåda Gud och därmed se hela verkligheten, till vandring som en metafor för hela livet. Bibeln kanske är vår främsta hälsobok? Ett samtal mellan Caroline Krook, biskop, Peter Halldorf, författare, Harry Månsus, författare, samt Katarina Gentzel, projektledare Hälsobyran. Samtalsledare: Ana Martinez, krönikör och författare.

Arrangör: Svenska Bibelsällskapet och Svenska kyrkan.'''